

REMISSYTTRANDE

Datum

2025-03-12

Dnr

2024/8110

Regeringskansliet

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

ju.L7@regeringskansliet.se

Betänkandet Vissa åtgärder för stärkt återvändandeverksamhet och utlänningskontroll (SOU 2024:80)

(Departementets diarienummer Ju2024/02572)

Inledningsvis vill Justitiekanslern understryka vikten av att informationsutbyten mellan myndigheter som omfattar personuppgifter uppfyller sitt syfte samtidigt som integritetsintrånget inte blir större än nödvändigt. Detta framhålls också i betänkandet (s. 170).

Justitiekanslern konstaterar att det dock är svårt att överblicka hur de tämligen många förslag som lagts på senare tid förhåller sig till varandra och vilka konsekvenser de sammantaget får beträffande skyddet för de enskildas personliga integritet liksom för rättighetsskyddet i övrigt, vilket myndigheten även tidigare fört fram i sitt remissyttrande över betänkandet Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – Behov och föreslagna ändringar, SOU 2024:63. I nu aktuellt betänkande nämner utredningen också själv (s. 170) att de förslag som presenterats i SOU 2024:63 inte har kunnat beaktas i utformningen av nu aktuella förslag. Justitiekanslern utgår från att en närmare bedömning av hur de olika förslagen förhåller sig till varandra och av deras samlade konsekvenser för enskildas rättighetsskydd kommer att analyseras och övervägas i den fortsatta beredningen av författningsförslagen. I synnerhet det förhållandet att utredningen bedömt att det inte behövs någon särskild reglering av hur överskottsinformation som inhämtas från elektronisk kommunikationsutrustning som omhändertagits i enlighet med de regler utredningen föreslår (*avsnitt 6.5.13*) påkallar en sådan analys.

Vidare delar Justitiekanslern utredningens ståndpunkt att det finns vissa tveksamheter beträffande förslaget om omhändertagande av elektronisk kommunikationsutrustning vid prövning av en ansökan om uppehållstillstånd (*avsnitt 6.5.4*).

Förslaget väcker frågan om ändamålet med bestämmelsen, dvs. att så tidigt som möjligt i processen klarlägga en utlännings identitet, kan uppnås genom den föreslagna utformningen. Detta med beaktande av att det i många fall är möjligt att bedöma rätten till uppehållstillstånd även om identiteten är oklar och att det ankommer på den sökande att göra sin identitet sannolik. Utredningen ger inte heller någon vägledning kring vad som avses med rekvisitet "om rätten till uppehållstillstånd ändå inte kan bedömas". Det framstår därför som oklart i vilka situationer bestämmelsen kan komma att tillämpas i praktiken. Justitiekanslern vill i likhet med utredningen framhålla att för stora möjligheter att vidta den föreslagna åtgärden redan på

ansökningsstadiet riskerar att få till följd att beviskravet för att fastställa en utlännings identitet i praktiken höjs. En så pass ingripande åtgärd, som ett omhändertagande av elektronisk kommunikationsutrustning innebär, bör begränsas på ett tydligt sätt som inte riskerar att ge upphov till godtyckliga bedömningar. Behovet liksom utformningen av bestämmelsen bör således övervägas vidare under det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Ärendet har föredragits av Lars Halvarsson och Rebecca Boavida Åkerman.

På Justitiekanslerns vägnar

Anna Falk